

GUIA DOCENT

1. Dades de l'assignatura

Nom de l'assignatura	Etnomusicologia de l'àrea mediterrània
Codi	100647
Crèdits ECTS	6
Curs i període en el que s'imparteix	3er curs, 2n semestre
Horari	(link a la pàgina web del centre o titulació)
Lloc on s'imparteix	Facultat de Filosofia i Lletres
Llengües	Català, castellà i anglès

Professor/a de contacte

Nom professor/a	Jordi Roquer Gonzalez
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7 / 167
Telèfon (*)	935868468
e-mail	jordi.roquer@uab.cat
Horari d'atenció	Dijous de 15:30h a 18:30h

2. Equip docent

Nom professor/a	Jordi Roquer Gonzalez
Departament	Art i Musicologia
Universitat/Institució	UAB
Despatx	B7 / 167
Telèfon (*)	935868468
e-mail	jordi.roquer@uab.cat
Horari de tutories	Dijous de 15:30h a 18:30h

(Afegeix tants camps com sigui necessari)

(*) camps optatius

3.- Prerequisits

S'ha d'haver cursat prèviament les assignatures de formació bàsica "Músiques i Cultures" i obligatòria d'"Etnomusicologia". Són necessaris els coneixements bàsics impartits a "Llenguatge musical I" i "Llenguatge musical II".

4.- Contextualització i objectius formatius de l'assignatura

Presentació de les principals cultures musicals de la Mediterrània atenent a les situacions socials i humanes on se situen.
Aprenentatge de com podem situar les característiques sonores més difoses en aquesta àrea i a definir-ne les principals lògiques constructives i estètiques.
Desenvolupar una habilitat bàsica en cada estudiant que permeti situar diferents músiques d'aquesta àrea socialment i culturalment, atenent als elements històrics i als principals eixos de transformació contemporània.

5.- Competències i resultats d'aprenentatge de l'assignatura

Competència

CE2. Relacionar les creacions musicals amb els seus diferents contextos, discriminant les funcions socials de la música, el seu paper i el del músic en la societat i en relació a les altres manifestacions artístiques.

Resultats d'aprenentatge

CE2.1 · Conèixer els principals conceptes i els principals plantejaments teòrics contemporanis relacionats amb l'etnomusicologia.
CE2.2 · Aplicar les tècniques bàsiques del treball de camp etnomusicològic.
CE2.3 · Aplicar els coneixements adquirits a les demandes socials relacionades amb la música.
CE14.2. Participar en projectes propis de la etnomusicologia.

Competència

CE7. Reconèixer el paper de la música en la societat actual, la seva funció en les arts de l'espectacle, la seva relació amb la cultura audiovisual, la tecnologia i la informàtica, així com les empreses d'oci i cultura.

Resultats d'aprenentatge

CE4.1 Prendre consciència de l'amplitud de reptes actuals de la investigació musicològica.
CE4.2 Analitzar l'aplicació de nous paradigmes i sistemes epistemològics en l'àmbit de la disciplina musicològica.

Competència

CE17. Aplicar mitjans tecnològics i informàtics (Internet, bases de dades i tractament del so, etc.) a la disciplina musicològica.

Resultats d'aprenentatge

CE17.3 · Utilitzar, per al treball i per a la consulta, eines informàtiques específiques de l'etnomusicologia.

6.- Continguts de l'assignatura

Continguts:

Exposar les principals àrees culturals i musicals de la Mediterrània situant lingüísticament i socialment els principals territoris.

Exposar les principals situacions on es desplega activitat musical en les societats mediterrànies. Descripció de cadascuna d'aquestes situacions atenent a la variabilitat i als diversos eixos vertebradors.

1. SL Música mediterrània: una realitat imaginada (Gómez-Muns).
2. Centre i sud d'Itàlia.
3. Arc alpí i nord continental.

4. Sicília i Sardenya.
5. SL Música i festa (Martí).
6. Sant Antoni d'Artà. Cantar allò que no es pot dir. Sessió documental i comentari.
7. SL Les cançons oblidades en els cançoners de Catalunya (Ayats).
8. Els Balcans: De l'isopolifonia albanesa als Taraf rumanesos. Els models Aksak.
9. Grècia i Creta: Dimothikà, Rebètika i Kritikà.
10. Turquia: de la Müsigi a l'Art Music. Els maqamat.
11. Del Magrib al Masreq.
12. Els instruments de la música Àrab-Andalusí.
13. La música dels Berbers de l'Atlas.
14. Les veus de la Mediterrània. Sessió documental i comentari.
15. Tecnologia aplicada a la recerca (I).
16. Tecnologia aplicada a la recerca (II).
- 20 – 28. Presentació oral treballs.

7.- Metodologia docent i activitats formatives

L'assignatura té un perfil que combina el caràcter teòric i el pràctic. Així, s'alternaran en les sessions aspectes expositius de formació general teòrica amb d'altres on la vessant pràctica sigui l'eix. Aquestes activitats seran tant de tipus individual de l'estudiant com de col·lectiu a partir del debat a l'aula.

Lliçons expositives: conceptualització i síntesi de cadascun dels temes d'estudi. L'objectiu és mostrar les diferents realitats musicals i socials de l'àrea mediterrània a partir de models i mostrant els mitjans de recerca més idonis per a cada problemàtica.

Sessions pràctiques, estructurades a partir de l'anàlisi crítica a l'aula de músiques dins del context social corresponent, combinant format de grup reduït, i posada en comú de síntesi.

Estudi individual dels alumnes a partir de petits treballs sobre situacions musicals d'aquesta àrea. Aquests treballs posaran en pràctica els coneixements teòrics de treball de camp adquirits a l'aula a través del treball autònom per a l'alumne, cercant dotar de capacitat d'independència als estudiants per a enfrontar-se als problemes que comporta la recerca en etnomusicologia regional.

TIPUS D'ACTIVITAT	ACTIVITAT	HORES	RESULTATS D'APRENTATGE
-------------------	-----------	-------	------------------------

Dirigides

Classe expositiva	30	
Seminaris de debat sobre lectures	15	

Supervisades

Tutories	7	
----------	---	--

Autònomes

Estudi i lectura de continguts	30	
Cerca d'informació	15	

8.- Avaluació

Dues proves escrites que tindran com a objectiu mostrar l'assimilació dels conceptes teòrics bàsics adquirits mitjançant les classes expositives. Tindran un pes d'un 50% del total de l'assignatura. Aquest 50% es distribuirà en dos exàmens, distribuïts a meitat i final del curs, que tindran cadascun una valoració d'un 25%. Serà obligatori per al còmput global de la nota haver superat separatament cada prova amb més d'un 5 sobre 10.

Es farà una avaluació inicial que no computarà en cap cas en la nota final de l'assignatura.

Realització d'un treball monogràfic sobre una situació musical centrada en un dels territoris de la Mediterrània. Comptarà un 40 % de la nota final. Per superar l'assignatura s'ha d'obtenir també un 5 sobre 10.

Per tal de valorar de forma més acurada l'adquisició de competències dels alumnes, es preveu un 10% de la nota final que comprendrà aspectes com: assistència a classe, participació activa i col·laboració en la dinàmica col·lectiva de l'assignatura. En el casos particulars de dificultat en l'avaluació de les proves escrites i dels treballs, es tindrà molt en compte la valoració d'aquesta part a l'hora d'oferir eventuais alternatives.

Es considerarà "no presentat" aquell alumne que no s'hagi presentat a la segona de les dues proves de coneixement. Es preveu una reavaluació per a aquells alumnes que no hagin superat la primera de les proves de coneixement, o que no arribin al mínim de qualificació per la manca de coneixement d'un aspecte molt concret i assequible del programa de continguts. En cap cas es considerarà la nota de les proves de coneixement si no s'ha presentat el treball monogràfic.

Les proves de coneixement podran ser revisades en una data i lloc publicat pel professor el dia establert per a les proves.

ACTIVITATS D'AVALUACIÓ

HORES

RESULTATS D'APRENTATGE

Prova parcial	1,5	
Prova final	1,5	
Treball	30	

9- Bibliografia, discografia i enllaços web

ALSINA Iglesias, Jordi (2012). *Los instrumentos de la música de Creta* dins de Cuadernos de Etnomusicología nº2. Barcelona: Sibe, Sociedad de etnomusicología.

AYATS, Jaume (2000). *La música popular i tradicional*, dins *Història de la música Catalana, Valenciana i Balear*, volum VI. Barcelona: Edicions 62.

_____. (2010). Las canciones olvidadas en los cancioneros de Catalunya: cómo se construyen las canciones de la nación imaginada. Jentilbaratz, Cuadernos de folklore. Donostia: Eusko Ikaskuntza.

_____. (2010). "Cantar allò que no es pot dir. Les cançons de Sant Antoni d'Artà, Mallorca".
<http://www.sibetrans.com/trans/a19/cantar-allo-que-no-es-pot-dir-les-canons-de-sant-antoni-a-arta-mallorca>

BUCCIARELLI, M i JONCUS, B. (ed) (2007). *Music as social and cultural practice*. New York: The Boodle Press.

GARCÍA Martínez, Jose María (2002). *La música étnica*. Madrid: Alianza Ed.

GÓMEZ MUNS, Rubén (2012). "Música Mediterránea. Una realidad imaginada" dins de Cuadernos de Etnomusicología nº2. Barcelona: Sibe, Sociedad de etnomusicología.

LORTAT-JACOB, Bernard: *Musiques en fête*, París, Société d'Ethnologie Française.

MACCHIARELLA, Ignazio (2003). *Voces de Italia*. Madrid: Akal Ed.

_____. *Tre voci per pensare il mondo. Pratiche polifoniche confraternali in alta Corsica*. Udine: Nota.

MAGRINI, Tullia (1995). "Ballad and gender: reconsidering narrative singing in Northern Italy",
<http://research.umbc.edu/eol/magrini>.

MALM, William P (1985). *Culturas Musicales Del Pacífico, El Cercano Oriente y Asia*. Madrid: Alianza Ed.

MARTÍ i Pérez, Josep (1996). *El folklorismo. Uso y abuso de la tradición*, Barcelona: Ronsel.

_____. (2000). "Música y etnicidad", capítol VIII de *Más allá del arte. La música como generadora de realidades sociales*, Sant Cugat del Vallès, Deriva Ed.

NETTL, Bruno (1985). *Música folklórica y tradicional de los continentes occidentales*. Madrid: Alianza Ed.

NETTL, Bruno; Stone, Ruth M ; Porter, James ; Rice, Timothy (editors) (1999). *The Garland Encyclopedia of World Music*, en 10 volums.

POCHÉ, Christian (1997). *La música arábigo-andaluza*. Madrid: Akal Ed.

ROSVING, Miriam (1999). *Cantos y danzas del Atlas (Marruecos)*. Madrid: Akal Ed.

SCARNECCHIA, Paolo (1998). *Música popular y música culta*. Barcelona: Icaria Ed.

SHANNON, Jonathan H. (2012). Andalusian Music, Cultures of Tolerance and the Negotiation of Collective Memories: Deep Listening in the Mediterranean. dins de Cuadernos de Etnomusicología nº2. Barcelona: Sibe, Sociedad de etnomusicología.

TRANCHEFORT, François-René (1985). Los instrumentos musicales del mundo. Madrid: Alianza Ed.

Discografia:

Calabre, Musiques de fêtes (1993, Paris: Maison des Cultures du Monde) 05063*

Music from Italy: Genoese polyphon 06336*

Trallalero genovese: (1995, Paris: Buda Records) 07179*

Sardaigne Maitres de la musique instrumentale (1995, Nanterre: Média 7) 07115*

Sicily Music Of The Holy Week (1993, Auvidis: UNESCO) 03310*

Voces de Italia. Cd de la col·lecció "Akal, músicas del mundo".

Grece. Musique traditionnelle (1974, UNESCO Collection Auvidis) 3263*

Grece. Monodies vocales (1983, UNESCO Collection Auvidis) 3264*

Continental Greek Music. Epire & Roumelie (1993, C&P Al Sur) 7110*

Homage a Tsitsanis bouzuki. (1987 Harmonia Mundi) 464*

Tunisie: Anthologie du Malouf, musique arabo-andalouse. (1962, Maison des Cultures du Monde) 021.1TUN+

Anthologie Al-Ala: musique andaluci-marocaine. (de 6 CD's) (1990, Maison Cultures du Monde) 021.3ORC+

Chants Et Danses De L'Atlas. Cd de la col·lecció "Akal, músicas del mundo".

Music Arabo - Andalouse. Cd de la col·lecció "Akal, músicas del mundo".

Maroc. Moyen Atlas: musique sacrée et profane. (1989 Radio France). 021.3MAR+

Le Folklore Kabyle: Musique et traditions. (1990, Club du disc). 021.3FOL+

Croatie Musiques d'autrefois: Paris : Harmonia Mundi, 06287*

Hongrie: Le dernier passage (Paris : Ocora, 1994, Radio France) 07618*

Chants et danses populaires de Turquie (France : Playa Sound, 1988) 03333*

Fasl: Musique de l'empire Ottoman (1990, Audivis) 01742*

Turkey: The Turkish Ney (1990, Auvidis) 03307*

Music of the middle east: Iran, Syria, Iraq, Egypt, Turkey, Armenia. (2005 ARC Music. 020.3MUS+

Las músicas de los Balcanes y el Cáucaso. (2001, La Fábrica de Ideas, 070.3MUS+

The Secret Museum Of Mankind Vol. 1 (Ethnic Music Classics: 1925-48). [descatalogat]

Col·lecció de la Fonoteca de Música Tradicional Catalana.

Veus de la Mediterrània (DVD).

La festa de Sant Antoni d'Artà (DVD).

*Disponibles a la Mediateca del Caixa Fòrum.

+Disponibles a la Biblioteca Joan Miró.

La resta disponibles a la biblioteca d'humanitats de la UAB.

10.- Programació de l'assignatura

--

ACTIVITATS D'APRESENTATGE

DATA/ES	ACTIVITAT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRESENTATGE

LLIURAMENTS

DATA/ES	LLIURAMENT	LLOC	MATERIAL	RESULTATS D'APRESENTATGE